

Podrobný obsah

Poděkování	18
Úvod	19
Komu je kniha určena	19
Koncepte výkladu a jeho uspořádání	20
Potřebné vybavení	21
Použité typografické konvence	22
Odbočka – podšeděný blok	23
Zpětná vazba	24
Část A Superzáklady	25
1 Počítače a jejich programy	26
1.1 Hardware a software	26
První počítače	26
Co je to program	27
Syntaxe – sémantika – paradigma	27
Změny přístupu k tvorbě programů	28
Důležitost čitelnosti programu	29
1.2 Překladače, interprety, platformy	29
Operační systém	29
Platforma	30
Programovací jazyky	30
1.3 Platforma Python	32
Skripty	32
Dokumentace	33
1.4 Interpret spuštěný z příkazového řádku	33
Odsazování	35
1.5 Zdrojové kódy	35
2 Vývojová prostředí	36
2.1 Vývojové prostředí	36
2.2 Prostředí IDLE	37
Spuštění	37
Základní popis	37
Příkazové okno	39
Opětné zadání dříve zadaných příkazů	39
Restart interaktivního systému	39
Uložení záznamu seance	40
Editační okno	40
Umístění editovaných souborů	41
Barevné zvýraznění textu	41
Použité písmo	41
2.3 IDLE versus příkazový řádek	42
Zobrazování výpisů programů	42

2.4 Zdrojové kódy	43
3 Zadávání hodnot a proměnné	44
3.1 Počáteční mezery	44
Komentáře	45
3.2 Celá čísla	45
3.3 Reálná čísla	46
3.4 Další možné zápisu čísel	46
3.5 Textové řetězce – stringy	47
Znak # ve stringu	47
Víceřádkové stringy	48
Escape sekvence	49
Bílé znaky	50
3.6 Proměnné a přiřazovací příkaz	50
Identifikátor	50
Konvence pro podobu identifikátorů	51
Definice a použití proměnné, přiřazovací příkaz	52
Zadání skupiny hodnot	53
N-tice hodnot	54
3.7 Hodnota versus odkaz na hodnotu	54
Halda a správa paměti	54
Terminologie	55
Nebezpečné změny hodnot	55
3.8 Literály	56
3.9 DRY – bez kopíí	56
3.10 Zdrojové kódy	57
4 Používání funkcí a objektů	58
4.1 Volání funkcí	58
Příklady funkcí	58
Parametr versus argument	59
4.2 Hodnota None	60
Podrobnosti o volání funkcí	60
4.3 Objekt výpustka –	61
4.4 Základní aritmetické operace	61
4.5 Formátovací stringy – f-stringy	62
4.6 Výrazy, příkazy, výrazové příkazy	62
Proměnná _	63
Přiřazovací výraz	63
Více příkazů na řádku versus více výrazů na řádku	63
4.7 Složený přiřazovací příkaz	64
4.8 Zadání údajů z klávesnice	65
4.9 Základy práce s objekty	66
Vše je objekt	66
Třída – instance – typ	66
Vytváření objektů	67
Atributy objektů a jejich kvalifikace	67
4.10 Zdrojové kódy	68
5 Moduly a práce s nimi	69
5.1 Moduly – základní informace	69
Vše je součástí nějakého modulu	69
Dva názvy objektů	70
Zdrojový soubor	70
Přeložený soubor	71
5.2 Příkaz import	71
Import je jen jiný druh přiřazení	71

Čistý import jiného modulu	71
5.3 Import modulu pod jiným názvem	73
Přímý import vyjmenovaných objektů	74
5.4 Vytvoření vlastního modulu.....	75
Název modulu	76
Kódová stránka.....	76
Dokumentační komentář.....	77
Import ladícího modulu a kontrolní tisky	77
Zadané příkazy.....	78
5.5 Práce s vytvořeným modulem.....	78
Proměnná s odkazem na objekt modulu.....	78
5.6 Oprava načteného modulu	79
5.7 Opětovné načtení opraveného modulu	79
5.8 Zdrojové kódy	80

Část B Začínáme programovat 81

6 Definice funkcí.....	82
6.1 Nejprve trocha syntaxe	82
Fyzické a logické řádky.....	82
Složené příkazy a odsazování.....	83
6.2 Definice funkce	83
Funkce je objekt, na nějž odkazuje proměnná	84
Dokumentační komentář.....	85
Získání návodů – dokumentace	86
Definice funkce je obyčejný složený příkaz.....	86
6.3 Definice vlastní funkce.....	86
Lokální proměnné.....	87
6.4 Funkce s návratovou hodnotou	87
Shoda názvu proměnných	87
6.5 Funkce s parametry.....	88
Zadávání argumentů	88
Implicitní hodnoty argumentů	89
Povinně poziční a povinně pojmenované argumenty	89
6.6 Funkce print() a její parametry	90
6.7 Definice prázdné funkce	90
6.8 Datový typ	91
6.9 Anotace.....	92
6.10 Zdrojové kódy	93
7 Balíčky, knihovny, robot Karel a jeho svět	94
7.1 Balíčky	94
Trocha teorie	94
Název modulu – balíčku	95
7.2 Knihovny	95
7.3 Robot Karel a jeho svět.....	95
Historie robota Karla	96
Vytvoření světa	97
Vytvoření robota	98
Akce	99
Testy	101
Zrychlování	101
Vnořené zrychlování činnosti	102
Ukončení práce s daným světem robotů	103
7.4 Zdrojové kódy	103

8 Rozhodování.....	104
8.1 Logické hodnoty	104
8.2 Terminologie výrazů	105
8.3 Porovnávání hodnot	106
Porovnání reálných čísel.....	106
Zřetězené porovnávání.....	107
Porovnávání textů.....	107
Porovnávání totožnosti objektů	107
8.4 Logické operátory a operace	108
8.5 Podmíněný výraz	110
8.6 Podmíněný příkaz	111
Jednoduchý podmíněný příkaz	111
Vnořování složených příkazů	113
Větev <code>else</code> – úplný podmíněný příkaz	114
Rozhodování s více větvemi: rozšířený podmíněný příkaz.....	115
8.7 Přepínač – příkaz <code>match ... case</code>	116
8.8 Zdrojové kódy	117
9 Opakování kódu, cykly	118
9.1 Předehra	118
9.2 Příkaz <code>while</code> – cyklus se vstupní podmínkou	118
Zanořování cyklů	119
9.3 Nekonečný cyklus	120
9.4 Příkaz <code>break</code> – cyklus s podmínkou uprostřed	121
9.5 Cyklus s koncovou podmínkou.....	122
9.6 Zdroje hodnot.....	122
Rozbalovací hvězdička.....	123
Stringy	123
Objekt typu <code>range</code>	123
Objekt typu <code>enumerate</code>	124
9.7 Příkaz <code>for</code> – cyklus s parametrem	124
Proměnná odkazující na funkci	125
Definice testu	126
9.8 Rekurze	127
9.9 Zdrojové kódy	128
10 Kontejnery	129
Zvláštnosti programových kontejnerů	129
10.1 Kontejnery	129
10.2 Proměnné, neměnné a hešovatelné objekty	130
Hešovatelné objekty	130
10.3 Druhy kontejnerů	131
10.4 Vytváření kontejnerů	132
Vytváření prostřednictvím literálů.....	132
Vytváření prostřednictvím konstruktorů	133
Vytváření prostřednictvím generátorové notace	135
Generátory lze použít jen jednou	136
10.5 Zdrojové kódy	137
11 Práce s kontejnery	138
11.1 Funkce versus metoda	138
11.2 Získání prvku z posloupností a slovníků.....	138
11.3 Procházení kontejnerů – cyklus <code>for</code>	139
Procházení posloupnostmi	140
Procházení slovníků – pohledy	141
Konvence pro názvy slovníků	142

11.4	Vykrajování (slicing) posloupností	142
11.5	Další možnosti práce s jednotlivými prvky	143
	Test přítomnosti prvku.....	143
	Přidání a odebrání prvku	144
11.6	Funkce s proměnným počtem argumentů	145
	Hvězdičkový parametr	145
	Hvězdičkový argument	145
	Dvouhvězdičkový parametr.....	146
	Dvouhvězdičkový argument.....	146
11.7	Jmenné prostory.....	148
11.8	Zdrojové kódy	148
12	Ošetřování chyb	149
12.1	Tři druhy chyb.....	149
	Syntaktické chyby	149
	Běhové chyby	150
	Logické chyby.....	150
12.2	Reakce na vznik běhových chyb.....	150
12.3	Zachycení a ošetření výjimky	151
	Průchod programu bloky try ... except ... finally	151
12.4	Demonstrační příklad	152
12.5	Chování programu za běhu	153
12.6	Analýza chybové zprávy	154
12.7	Ladění a kontrolní tisky	155
	Služby modulu dbg	155
12.8	Zdrojové kódy	158

Část C Základy OOP 159

13	Úvod do OOP	160
13.1	Proč se učit objektové paradigma	160
	Kdy se OOP začíná vyplácet	161
13.2	Základní princip OOP	161
	Objekty a jejich atributy	162
	Specifika atributů Pythonu	163
	Práce s objekty – kvalifikace	163
	Zprávy × metody	164
	Metody versus funkce	164
13.3	Třídy a jejich instance	164
	Třída	165
	Instance	165
	Vytváření instancí – konstruktor, alokátor, initovací	165
13.4	Definice třídy a jejích atributů	166
	Dokumentační komentář	167
	Výkonné a výrazové příkazy	168
	Datové atributy	168
	Instanční metody	168
	Statické metody	169
	Dekorátory	169
	Initovací a instanční datové atributy	170
	Metody <code>__repr__()</code> a <code>__str__()</code>	170
	Speciální identifikátory – dundery	171
	Definice třídy je obyčejný příkaz	172
13.5	Práce s vytvořenou třídou a jejími instance	172
13.6	Definice prázdné třídy	173
13.7	Zdrojové kódy	173

14	Dědění	174
14.1	Rozhraní versus implementace	174
	Signatura versus kontrakt	175
	PINI	175
14.2	Základní terminologie dědění	175
	Dědění versus dědičnost	176
14.3	Tři druhy dědění	176
	Přirozené (nativní) dědění	176
	Dědění rozhraní	177
	Dědění implementace	177
	LSP – substituční princip Liskovové	177
14.4	Způsoby dědění	178
	Statické a dynamické typování	178
	Jmenovité dědění (nominal subtyping)	178
	Strukturální dědění a kachní typování	179
14.5	Polymorfismus	180
14.6	Virtuální metody a jejich přebíjení	180
14.7	Rodičovský podobjekt	181
14.8	Initory v procesu dědění	181
14.9	Definice rodičovské a dceřiné třídy	181
	Použití vytvořených tříd	183
14.10	Násobné dědění a diamantový problém	183
	Návrh třídy s více bezprostředními rodiči	184
	Použití definovaných tříd	185
14.11	Zobecňování	186
14.12	Abstraktní třídy	186
	Terminologie	186
	Shrnutí	187
14.13	Protokoly a statické kachní typování	188
	Třída Protocol	188
	Příklad	189
14.14	Zdrojové kódy	190
15	Co ještě můžete potřebovat	191
15.1	Ještě jednou funkce versus metody	191
	Převod funkce na metodu	191
	Účel návratové hodnoty s odkazem na instanci	193
	Převod metody na funkci	193
15.2	Použití nelokálních proměnných	194
	Příkaz global	194
	Příkaz nonlocal	196
15.3	Neveřejné atributy	196
	Atribut __all__ modulů	197
15.4	Atributy × vlastnosti	197
	Zadávání a používání vlastností	198
	Vlastnost je instancí třídy	200
15.5	Pojmenované n-tice	200
15.6	Výčtové typy	201
15.7	Zdrojové kódy	203
16	Vytváříme balíčky a aplikace	204
16.1	Balíčky jako moduly	204
	Initor balíčku	204
	Šablona initoru balíčku	205
	Relativní import	206
16.2	Přímé spuštění zadaného skriptu	208

	Rozpoznání režimu, v němž byl modul spuštěn.....	208
	Ukázka	208
16.3	Vytvoření spustitelné aplikace	209
	Soubor typu pyz	212
16.4	Zdrojové kódy	212
Část D Vývoj aplikace		213
17	Základy objektové architektury	214
17.1	Předmluva	214
17.2	Architektura.....	215
17.3	Hlavní zásady návrhu	215
	Připravenost na změny	216
	CRIDP – maximální přehlednost.....	216
	KISS – maximální jednoduchost.....	216
	YAGNI – žádné zbytečnosti	216
	SoC – jediný zodpovědný	217
	SRP – jediná zodpovědnost	217
17.4	Návrhové vzory	217
17.5	Antivzory	219
17.6	Návrh programu.....	219
17.7	Druhy vytvářených objektů.....	220
17.8	Dva způsoby návrhu.....	221
	Návrh shora dolů	221
	Návrh zdola nahoru	221
	Porovnání	222
17.9	UML – diagram tříd	223
17.10	Zdrojové kódy	224
18	Návrh základní architektury	225
18.1	Proč právě textová konverzační hra	225
18.2	Záznamy průběhu vývoje v této učebnici.....	226
18.3.	Koncepce vyvíjené aplikace	226
	Co to je h-objekt	228
18.4	Zadání	228
18.5	Účastníci – objekty vystupující ve hře.....	229
18.6	Správci skupin objektů	232
	Správci v naší aplikaci	233
18.7	Vytvoření zárodku budoucí aplikace	233
18.8	Zdrojové kódy a UML diagram	234
19	Připravujeme test	235
19.1	Jak testovat	235
	Programování řízené testy	235
	Jednotkové, integrační a regresní testy.....	236
	Možnosti testování naší hry	237
19.2	Scénáře	237
	Modul scenarios	238
19.3	Kroky definující stav hry	238
19.4	Definice třídy ScenarioStep.....	239
19.5	Definice šťastného scénáře.....	241
19.6	Simulace běhu hry	242
	Jednoduchá simulace	242
	Podrobnější simulace	243
19.7	Zdrojové kódy a UML diagram	244

20	Definice testu a start hry	245
20.1	Jak budeme testovat	245
Zadání příkazu hře	245	
Odpověď a pozice	246	
Sousedé	246	
H-objekty v prostoru	246	
H-objekty v batohu	246	
Oznámení o navštíveném prostoru	247	
20.2	Vlastní test hry	247
Úvodní testy	248	
Funkce <code>ERROR()</code>	249	
Funkce <code>compare_containers()</code>	249	
Proč na malá písmena	250	
20.3	Spouštíme test	250
20.4	Další postup	251
20.5	Tři druhy objektů	251
20.6	Delegování zodpovědnosti	252
20.7	Informace, zda hra běží	252
20.8	Funkce <code>execute_command()</code> v modulu <code>actions</code>	253
Definice má být krátká	254	
20.9	Funkce <code>execute_empty_command()</code>	254
20.10	Funkce <code>_execute_standard_command()</code>	255
20.11	Spuštění testu	255
20.12	Zdrojové kódy a UML diagram	256
21	Svět hry a první akce	258
21.1	Přípravné akce – inicializace	258
21.2	Pojmenované objekty	259
21.3	Úprava definice třídy <code>Item</code>	259
21.4	Úprava definice třídy <code>Place</code>	260
Inicializace prostorů	260	
21.5	Inicializace modulu a test	262
21.6	Mezivýsledek a jeho UML diagram	262
21.7	Obecná akce	263
Řešení v minulém vydání	263	
Alternativní řešení	264	
21.8	Společný rodič batohu a prostorů	264
Initor	264	
Inicializace	265	
Přidání položky	266	
Odebrání položky	266	
21.9	Nebezpečí degenerovaných objektů	266
21.10	Úprava initoru třídy <code>ANamed</code>	267
21.11	Upravená definice prostorů a batohu	267
21.12	Upravená definice batohu	268
21.13	Definice akce <code>Vezmi</code>	269
Test	269	
21.14	Definice akce <code>Polož</code>	270
21.15	Definice akce <code>Jdi</code>	271
21.16	Akce <code>Konec</code>	271
21.17	Zdrojové kódy a UML diagram	272
22	Co ještě chybí	273
22.1	Nesplněné body zadání	273
Nový scénář	274	

22.2	Třída Scenario	274
22.3	Chybový scénář	275
	Společný startovní krok	275
	Co vše se má zkontrolovat	275
	Nekorektní spuštění	276
22.4	Dodatečné definice testů	276
	Odstranění automatického spouštění testu při importu	278
22.5	Opakované spuštění.....	278
22.6	Nekorektní spuštění	279
	Změna indexace.....	279
	Test ukončení hry	279
22.7	Nezadané argumenty.....	280
22.8	Nezvednutelné h-objekty	281
	Předpona může mít širší význam.....	282
	Oprava definice prostorů.....	282
	Úprava metody _Take.execute()	283
22.9	Konečná kapacita batohu	283
	Metoda try_add()	283
	Konečná verze metody _Take.execute()	284
22.10	Nápoředa.....	284
22.11	Úprava testovací funkce	285
22.12	Zdrojové kódy a UML diagram	285
23	Spustitelná aplikace	286
23.1	Jednoduché textové uživatelské rozhraní.....	286
23.2	Odstranění kontrolních tisků	287
23.3	Možnost opakovaného spuštění	288
23.4	Rozšíření výstupu.....	289
23.5	Vytvoření spustitelné aplikace	289
23.6	Argumenty příkazového řádku	290
	Doplnění modulu __init__	291
23.7	Zdrojové kódy a UML diagram	291
24	Vylepšujeme aplikaci	292
24.1	Primitivní GUI	292
	Změna architektury	292
	Třída Console	292
	Atribut io	294
	Úprava funkcí run() a multirun()	294
	Knihovna tkinter	295
	Modalita dialogových oken	295
	Návrhový vzor Fasáda	296
	Primitivní dialogová okna	296
	Modul tkinter.messagebox	296
	Modul tkinter.simpledialog	297
	Rodičovské okno	298
	Schování okna	299
	Modul dialogových oken	299
	Přímé spuštění aplikace	300
	Mezivýsledek – balíček v21_gui	301
24.2	Převod literálů na konstanty.....	301
	Magické hodnoty	301
	Modul textových konstant	302
	Konstanty související s prostory	302
	Konstanty související s h-objekty	302
	Definice světa hry	304

Další úpravy.....	304
24.3 Zdrojové kódy	305
25 Kudy dál	306
25.1 Další vylepšování.....	306
25.2 Přehled námětů	306
Převod pod kvalitní grafické uživatelské rozhraní	307
Změna světa hry.....	307
Zdokonalení h-objektů.....	307
H-objekty – prostory	307
Rozšiřování sady příkazů.....	308
Rozhovor	308
Přehled námětů pro inspiraci	308
25.3 Tipy pro učitele	308
25.4 Další zdroje.....	309

Literatura	310
-------------------	------------

Rejstřík	312
-----------------	------------

Část E Přílohy a seznamy	321
---------------------------------	------------